

Międzynarodowe Badanie Edukacji Obywatelskiej The International Civic and Citizenship Education Study (ICCS)

Przedmiot, zakres i znaczenie dla praktyki edukacyjnej

Dr Claudia Lenz/EWC Europejskie Centrum
Wergelanda

The European Resource Centre
on Education for Intercultural
Understanding, Human Rights
and Democratic Citizenship

“Celem Międzynarodowego Badania Edukacji Obywatelskiej (ICCS) jest **zbadanie, w jaki sposób młodzież przygotowywana jest podjęcia swoich ról jako obywateli** w wielu krajach.”

Badanie ICCS stanowi kontynuację i rozwinięcie poprzednich badań edukacji obywatelskich prowadzonych przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Oceny Osiągnięć Edukacyjnych (IEA, International Association for the Evaluation of Educational Achievement)

Swe pierwsze badanie edukacji obywatelskiej Stowarzyszenie IEA przeprowadziło w roku 1971, drugie zaś, Badanie Edukacji Obywatelskiej (CIVED Civic Education Study) w roku 1999

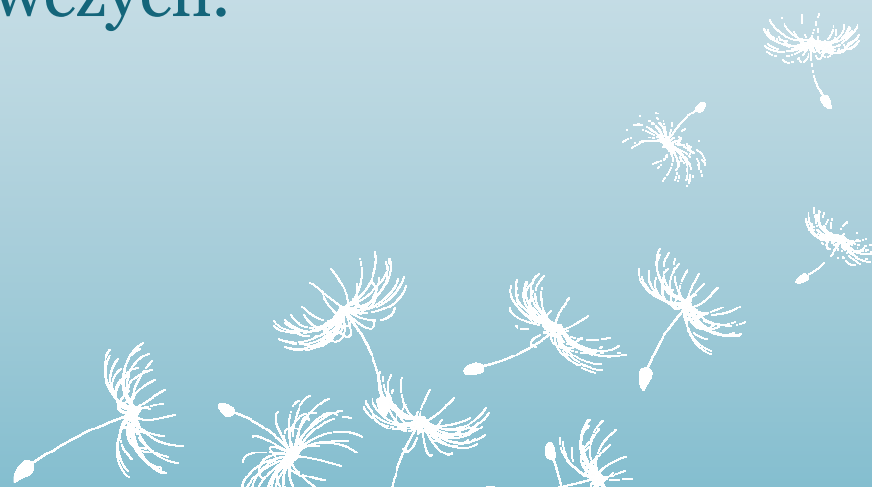
W roku 2000 przeprowadzono dodatkowe badanie ankietowe uczniów średnich szkół ponadgimnazjalnych.

Figure 1: Countries participating in ICCS 2009

Zebrano dane

- od ponad 140 000 uczniów klas VIII (lub równoważnych),
- w ponad 5300 szkołach w 38 krajach,
- od ponad 62 000 nauczycieli w tych szkołach.
- Dane kontekstowe zebrano od dyrektorów szkół i z krajowych ośrodków badawczych.

Dodatkowo:

Moduł Europejski z udziałem 24 krajów (wszystkich z wyjątkiem Rosji i Norwegii)

Przedmiot:

”Wiedza uczniów i ich zrozumienie obywatelstwa i związanej z nim tematyki w kontekście europejskim oraz ich postrzeganie specyficznych europejskich zagadnień, instytucji i podstawowych zasad obywatelskich i politycznych, a także ich postawy i zachowania względem nich.“

Pytania badawcze

1. Odmiany wiedzy obywatelskiej;
2. Zmiany w treści wiedzy od r. 1999;
3. **Zainteresowanie** uczniów **angażowaniem się w życie publiczne i polityczne** oraz ich **skłonność do takiego zaangażowania**;
4. Postrzeganie zagrożeń dla społeczeństwa obywatelskiego;
5. Cechy systemów edukacji, szkół i jednostek lekcyjnych związane z edukacją obywatelską;
6. Aspekty pochodzenia społecznego uczniów i ich związek z wynikami edukacji obywatelskiej.

Przysposobienie młodzieży do podejmowania ról aktywnych obywateli

Aspekty poznawcze

- Wiedza i zrozumienie
- Umiejętności

Aspekty afektywne - behawioralne

- Postawy, przekonania
- Zainteresowanie, motywacja
- Uczestnictwo rzeczywiste i zamierzone

Table 1: Coverage of cognitive or affective-behavioral and content domains in the ICCS student survey

	Content Domain				Total
	Civic society & systems	Civic principles	Civic participation	Civic identities	
Cognitive domains					
Knowing	15	3	1	0	19
Analysing and reasoning	17	22	17	5	61
Total	32	25	18	5	80
Affective-behavioral domains[^]					
Value beliefs	12	12	0	0	24
Attitudes	12	18	18	14	62
Behavioral intentions			21		21
Behaviours			14		14
Total	24	30	53	14	121

Note: [^] The table does not include optional student questionnaire items.

Źródło: Raport Międzynarodowy ICCS,

Badanie ankietowe nauczycieli:

Cele edukacji obywatelskiej:

- Przekazanie wiedzy na temat instytucji społecznych, politycznych i publicznych;
- Przekazanie wiedzy na temat praw i obowiązków obywatelskich;
- Doskonalenie krytycznego i niezależnego myślenia;
- Doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów;

Tylko mniejszość nadaje priorytet następującym celom:

- Wsparcie skutecznych strategii zwalczanie rasizmu i ksenofobii
- Przygotowanie uczniów do ich przyszłego aktywnego uczestnictwa obywatelskiego

Bardziej interesujące spostrzeżenia:

- > Znaczenie klimatu w klasie i w szkole (sposobność do czynnego uczestnictwa)
- > Czynniki pozytywne przyszłego udziału w wyborach
- > Luka pomiędzy „konwencjonalnymi”
i „niekonwencjonalnymi” formami uczestnictwa

Znaczenie klimatu w klasie i w szkole

Korelacja wyników

Badanie ankietowe nauczycieli:

- Związek między nauczycielskim doświadczeniem **pozytywnego klimatu w klasie** a **wiedzą polityczną uczniów**

Badanie ankietowe uczniów:

- W większości krajów objętych badaniem ICCS doświadczenie uczniów **otwartości w klasie** jest zapewne pozytywnie skorelowane z **wiedzą polityczną.**

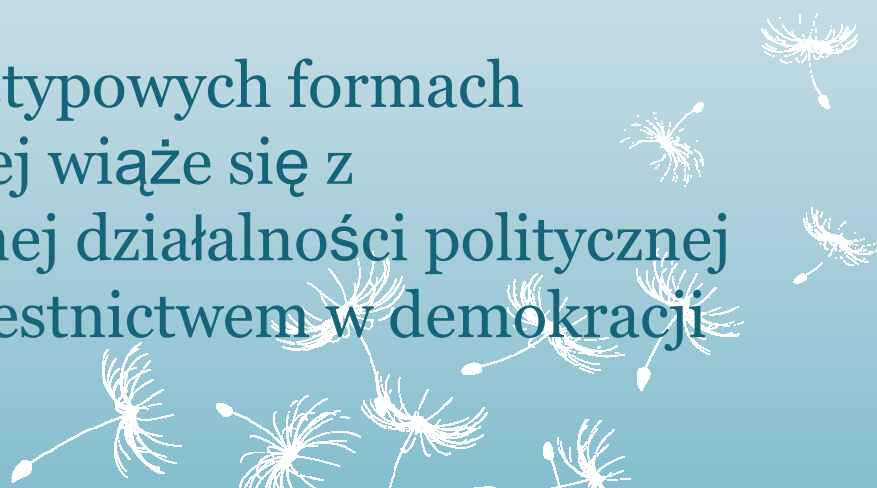
Czynniki pozytywne udziału w wyborach

- Wiedza polityczna uczniów jest silnie skorelowana z ich przewidywaniem udziału w wyborach.
- Aktywne uczestnictwo w □□demokracji w szkole ma pozytywny wpływ na przewidywanie udziału w wyborach
- Wewnętrzna polityczna skuteczność uczniów oraz ich własna skuteczność obywatelska są związane z ich przewidywaniem udziału w wyborach

Luka pomiędzy „konwencjonalnymi, i „niekonwencjonalnymi" formami uczestnictwa

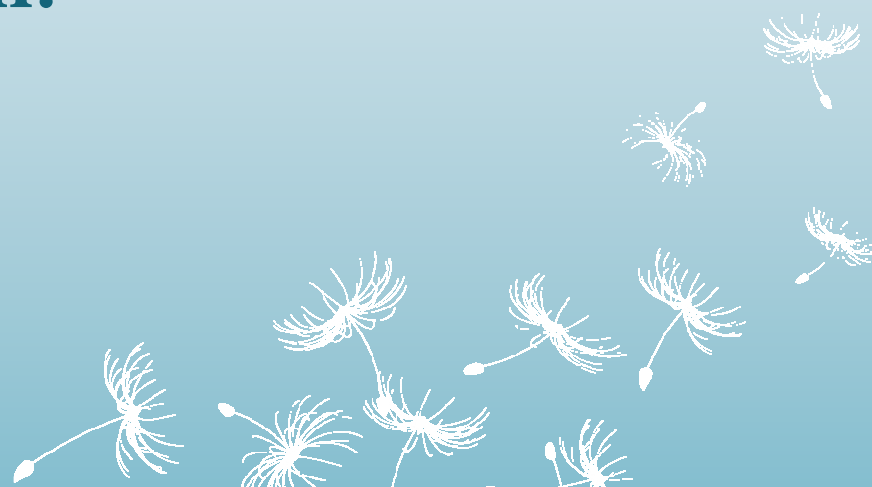
- W większości krajów objętych badaniem ICC **nie** stwierdzono pozytywnego związku pomiędzy aktywnym zaangażowaniem w lokalnych organizacjach a przewidywaniem udziału w wyborach
- Przewidywanie udziału w nietypowych formach działalności politycznej silniej wiąże się z doświadczeniami pozaszkolnej działalności politycznej niż z wiedzą polityczną i uczestnictwem w demokracji szkolnej

Interesujące:

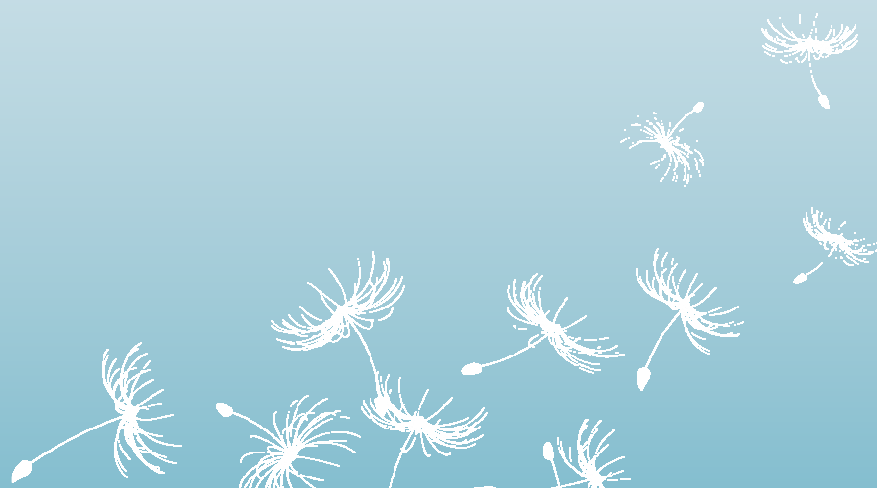
„Przysposobienie obywatelskie” szeroko zdefiniowano w projekcie badania, natomiast priorytety nauczania często zawęża się do "wiedzy przedmiotowej" o polityce konwencjonalnej

Wyzwanie dla nauczycieli!

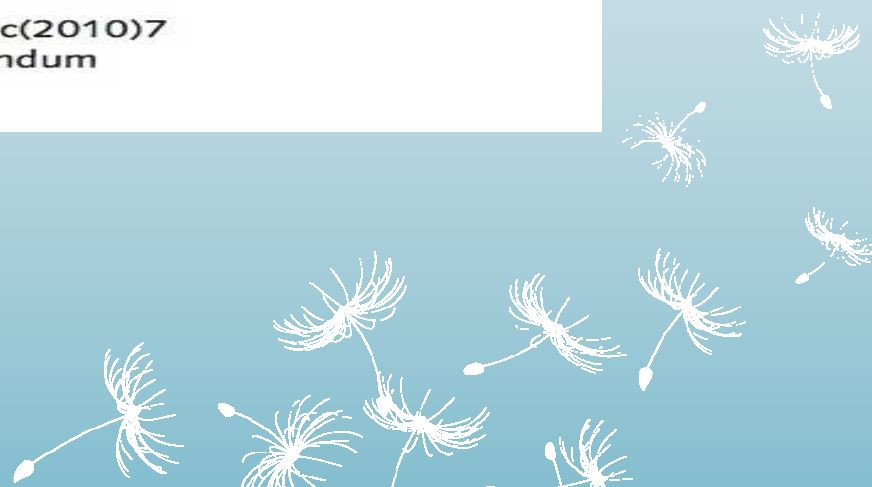
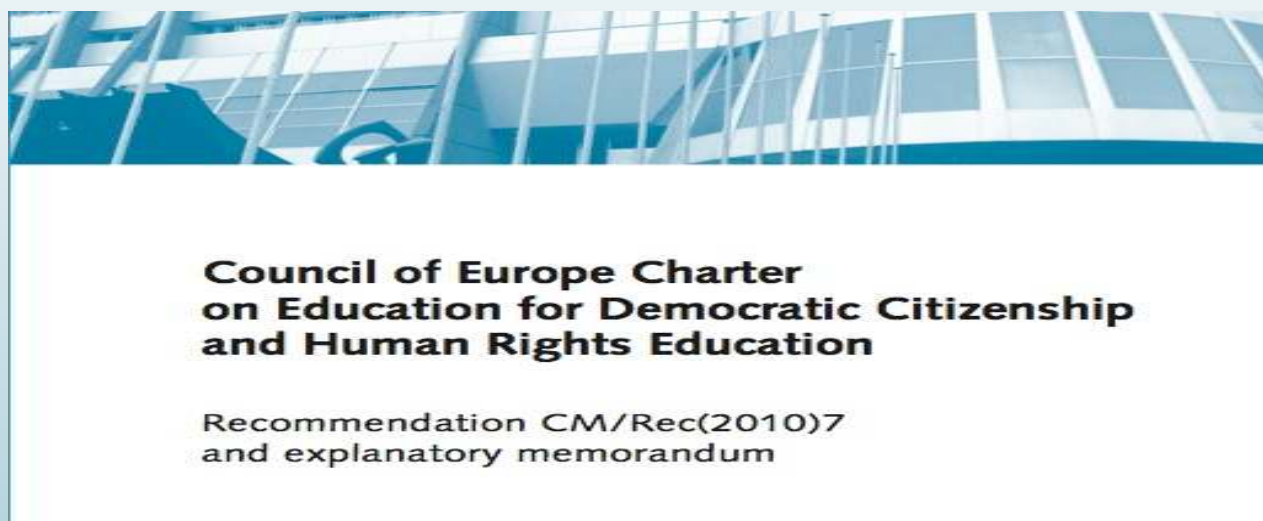

***Dr Barbara Malak-Minkiewicz,
Sekretariat IEA:***

"Potrzeba dalszej dyskusji decydentów i praktyków na temat celów edukacji obywatelskiej w szkołach i możliwości jej rozszerzenia od wiedzy i umiejętności z nią związanych do umiejętności i strategii uczestnictwa."

Powiązanie wyników badania ICCS z Kartą Edukacji dla Obywatelstwa Demokratycznego/ Edukacji Praw Człowieka Rady Europy (CoE EDC/HRE Charter)

Cele / zasady Karty Edukacji dla Obywatelstwa Demokratycznego/ Edukacji Praw Człowieka

- Uwzględnienie wszystkich aspektów „przysposobienia do demokracji”:

"wyposażenie uczniów w wiedzę, umiejętności i zrozumienie oraz rozwijanie ich postaw i zachowań (Rozdział I., 2.)

- Szeroki zakres uczestnictwa obywatelskiego / politycznego

" umożliwienie [uczniom] wykonywania i obrony ich demokratycznych praw i obowiązków w społeczeństwie, docenienia różnorodności oraz aktywnego udziału w życiu demokratycznym " (Rozdział I., 2).

Cele / zasady Karty Edukacji dla Obywatelstwa Demokratycznego/ Edukacji Praw Człowieka

- Uwaga na demokratyczną rządność w szkołach
"promowanie rządności demokratycznej (..) jako praktycznego sposobu uczenia się i doświadczania demokracji i poszanowania praw człowieka. (Rozdział III, 8)
- Podkreślenie niezbędnych powiązań pomiędzy środowiskami formalnego i nieformalnego uczenia się/ szkołą, a społecznościami lokalnymi
"Należy zachęcać do partnerstwa i współpracy w szerokim gronie zainteresowanych stron zaangażowanych w edukację dla obywatelstwa demokratycznego i edukację praw człowieka na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym " (Rozdział II, 5 i)

Odniesienie do kwestii Rady Europy „Cykl Narzędzi Edukacji dla Obywatelstwa Demokratycznego/ Edukacji Praw Człowieka“

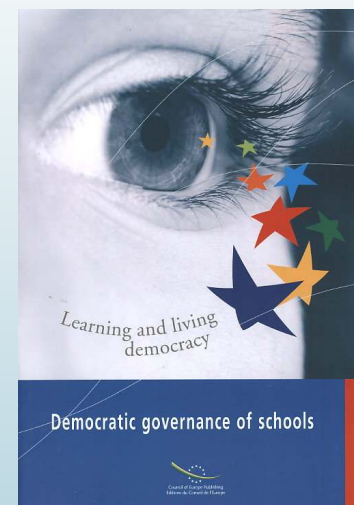
Klasa: Metodyka,
moduły i ćwiczenia

Kompetencje
poszczególnych
nauczycieli

Lokalna społeczność -
szkoła

Szkoła –
rządność demokratyczna